

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **F. P.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 7. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/122718-921, sp. zn. SZ/MPSV-2023/70837-921

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/122718-921, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včasné podanou žalobou, doručenou Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“ či „zdejší soud“), domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým bylo podle ustanovení § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky –

krajské pobočky v Brně (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 8. 3. 2023, č. j. 6278/2023/BRE, sp. zn. UP/63678/2020/SS (dále též „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím rozhodl správní orgán I. stupně tak, že zamítl žádost žalobce o navýšení příspěvku na péči od listopadu 2022, jelikož opětovným posouzením nároku a výše příspěvku dospěl k závěru, že je žalobce nadále osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

II. Žaloba

3. Žalobce uvedl, že je v závažném zdravotním stavu, který ovlivňuje jeho schopnost samostatného fungování. V důsledku toho není žalobce schopen zvládat své základní životní potřeby bez pomoci druhé osoby. Doposud byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč, tedy stupeň II (středně těžká závislost). Zdravotní stav žalobce se však zhoršil, byla mu diagnostikována trvalá slepota a amputována druhá dolní končetina ve stehně, a proto podal žádost o zvýšení příspěvku na péči. Podle prvostupňového orgánu změna zdravotního stavu neodůvodňuje poskytnutí vyššího příspěvku.
4. Žalobce nebyl přizván na jednání posudkové komise a neproběhlo ani šetření v místě jeho bydliště. Posudková komise si proto nemohla učinit odpovídající představu o jeho zdravotním stavu. Žalobce nesouhlasí, že by mohl zvládat kteroukoliv ze základních životních potřeb. Shrnutí posudkového zhodnocení obsahuje nepravdivé informace, např. že je žalobce schopen chůze o vysokém chodítku. To je vzhledem k absenci obou dolních končetin nesmysl. Žalobce si není schopen ani přivolat pomoc. Dle žalovaného je žalobce orientovaný a spolupracuje. K tomuto závěru dospěl žalovaný nejspíše proto, že byl žalobce vždy v doprovodu druhé osoby. Sám by se žalobce nebyl schopen dopravit k lékaři, zorientovat se ani vjet na invalidním vozíku do ordinace lékaře. Sluch má žalobce vzhledem k pokročilému věku také zhoršený. Pro praktickou nevidomost obou očí (těžká slabozrakost s visem 0,01) se žalobce není schopný ani najít. Žalovaný přesto uvádí, že čtení a psaní je *narušené*. Zatímco specializovaný lékař udává trvalou slepotu, posudková komise tvrdí, že se nejedná o úplnou nevidomost. Žalobce má amputovány obě dolní končetiny, cukrovku s komplikacemi, srdeční onemocnění ad. Jeho zdravotní stav je neměnný a nelze očekávat jeho zlepšení.
5. Ke schopnosti orientace žalobce uvádí, že ji posuzovali pouze lékaři, ke kterým žalobce vždy doprovodila pečující osoba (naloží jej do automobilu, doveze na místo určení, vyloží jej na invalidní vozík, přiveze bezbariérovým vstupem až do ordinace). Bez pečující osoby by žalobce nebyl schopen ani těchto návštěv lékaře. Kdyby proběhlo šetření za přítomnosti žalobce, nemohly by správní orgány dospět k závěru, že životní potřebu zvládá. Vzhledem k praktické nevidomosti, vysokému věku, nepřítomnosti obou dolních končetin ve stehně a špatnému citu v rukách je jeho schopnost orientace silně omezena.
6. Ke schopnosti komunikace žalobce uvádí, že žalovaným zmiňované pomůcky nepomohou s praktickou slepotou ani karpálními tunely. Problém karpálních tunelů by mohla řešit pouze operace, kterou však lékař nedoporučuje (žalobce by po ni nemohl využívat ani horní končetiny). Žalobce je sice schopen řeči, bez druhé osoby si však pomoc nepřivolá. Není schopen ani pohotově najít telefon a zmáčknout na něm tlačítko SOS.
7. Ke schopnosti stravování žalobce uvádí, že se není schopen sám stravovat. Bez pomoci druhé osoby si jídlo nenabere, neohřeje, nepřemístí se na místo stravování a nenakrájí si jídlo. Pokud všechny tyto činnosti spadají pod jinou životní potřebu – péči o domácnost,

jak tvrdí žalovaný, neví žalobce, jak se má najíst, když se to bez těchto úkonů udělat nedá. Z důvodu karpálních tunelů nemá žalobce cit v rukou a stravování mu ztěžuje také absence horního podnebí odstraněného po rakovině. Žalobce si není sám schopen ani připevnit zubní náhradu, a proto se sám nenají ani nenapije. Do talíře nevidí a není schopen jídlo sám dojíst.

8. Ke schopnosti péče o zdraví žalobce uvádí, že si není sám schopen podat léky. Tyto mu chystá pečující osoba do mističky a dohlíží, aby si je vzal. Žalobce není schopen léky ani vyloupnout z obalu, asi si je sám připravit. Nemá ani přehled o tom, jaké léky bere a jaký léčebný režim má dodržovat. Není schopný rehabilitace.
9. Závěrem žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že považuje hodnocení posudkové komise za komplexní. Při stanovení a hodnocení žalobcovy diagnózy vycházela posudková komise z dostupných lékařských zpráv a ze závěru sociálního šetření. Objektivizovaný zdravotní stav dala do souvislosti se zákonnými podmínkami nároku na příspěvek na péči. Účast žalobce na jednání nebyla vzhledem k dostačující podkladové dokumentaci nutná. Žalovaný nemohl přihlédnout k vyhlášce o posuzování invalidity, jelikož nárok na příspěvek na péči podléhá odlišným kritériím. V podrobnostech žalovaný odkazuje na napadené rozhodnutí, resp. posudek komise.
11. S ohledem na uvedené žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Replika žalobce

12. Žalobce v replice uvedl, že s vyjádřením žalovaného nesouhlasí. Po odvolání bylo žalobci telefonicky sděleno, že jej navštíví pracovník žalovaného, přičemž termín bude upřesněn. Tento pracovník se však nedostavil a o žalobci bylo rozhodováno pouze na základě spisu, vůči čemuž měl žalobce námitky.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního – dále jen s.ř.s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).
14. Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II, dílu 1, § 65 a následujících s.ř.s. v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
15. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění zákonných podmínek (§ 51 odst. 1 s.ř.s.).
16. Po řádném posouzení žalobních námitek dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je důvodná.

17. Předpokladem pro vznik nároku na příspěvek na péči je závislost žadatele na pomoci jiné osoby při zvládání základních životních potřeb dle § 7 odst. 2 a § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Podle § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách *pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu*. Podle odst. 6 téhož ustanovení *bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis*. Podle § 1 odst. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „prováděcí vyhláška“) *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce*. Podrobná kritéria pro posuzování schopnosti zvládat základní životní potřeby tedy obsahuje příloha č. 1 prováděcí vyhlášky. *Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat (§ 2a prováděcí vyhlášky)*.
18. Ustanovení § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky současně dodává, že *za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby*. To ostatně zdůrazňuje žalovaný v napadeném rozhodnutí.
19. Stupeň závislosti osoby obligatorně posuzuje posudkový lékař, resp. v odvolacím řízení posudková komise žalovaného. Posudek ve věci příspěvku na péči musí být úplný, jednoznačný a přesvědčivý. Posudkový lékař se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaná osoba namítá, a vyjádřit se k její schopnosti zvládat aktivity vyjmenované u jednotlivých životních potřeb v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky a své úvahy opřít o dostatečně zjištěný skutkový stav. Posudek je rozhodujícím důkazem v řízení o přiznání příspěvku na péči, pokud nevzbuzuje pochyby o své celistvosti a přesvědčivosti a neexistují jiné důkazy, které jeho správnost zpochybňují (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013-22, ze dne 30. 7. 2015, č. j. 9 Ads 35/2015-44, ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016-25). Posudkový závěr musí být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý a srozumitelný i pro správní soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti. Soud ověřuje, zda posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí je úplný a přesvědčivý ve výše uvedeném smyslu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2017, č. j. 8 Ads 136/2017-35).
20. Dalším podkladem v řízení o příspěvku na péči je sociální šetření. Smyslem sociálního šetření dle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách je posouzení míry schopnosti posuzované osoby vést samostatný život v jejím přirozeném sociálním prostředí. V rozsudku ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Ads 84/2018-32, Nejvyšší správní soud výslovně označil zjištění vyplývající ze sociálního šetření jako podpůrný podklad. Výsledky sociálního

šetření nemusí posudkovému hodnocení vždy odpovídat. Vedle úmyslného zkreslení ze strany posuzované osoby mohou být zkresleny např. také tehdy, pokud se sociální šetření zaměří na faktický stav (tedy jak posuzovaná osoba skutečně žije) a nikoliv na její kompetenci při maximálním využití potenciálu posuzované osoby (tj. zda má schopnost samostatně jednotlivé úkony zvládat). To neznamená, že by posudková komise nebo žalovaný při své činnosti mohli výsledky sociálního šetření úplně pominout. Úkolem žalovaného je v případě uplatnění námitek řádně přezkoumat, zda posudková komise závěry sociálního šetření při svém rozhodování vůbec zohlednila, jakým způsobem je zahrнула do svého hodnocení a zda její závěry (které by měly mít oporu v podkladových lékařských zprávách) jsou ve světle závěrů sociálního šetření přesvědčivé. V opačném případě by sociální šetření pozbývalo jakýkoliv smysl. Ke kvalifikovanému rozporu by došlo, pokud by dle sociálního šetření nebyla osoba schopna zvládnout životní potřebu, a nadto by tento stav nebyl žádným způsobem vyvrácen v rámci lékařských zpráv, které byly podkladem pro závěry posudkové komise, případně jinak vypořádán ze strany posudkové komise.

21. Zdejší soud přitom obecně vychází z toho, že pokud jsou veškeré podklady rozhodnutí (posudková hodnocení, lékařské zprávy, záznamy ze sociálního šetření apod.) ve vzájemném souladu a zároveň povaha nepříznivého zdravotního stavu zpravidla k nezvládnutí sporných základních životních potřeb nevede, lze klást na odůvodnění posudkových závěrů mírnější požadavky, a je možné akceptovat z hlediska požadavku na přesvědčivost a úplnost posudku obecnější odůvodnění.
22. Naopak ve spornějších případech je třeba, aby se posudková komise v případě uplatněných námitek věnovala konkrétní situaci žadatele, příčinami jeho nepříznivého zdravotního stavu a tím, jak se tento nepříznivý zdravotní stav odráží ve schopnosti zvládat sporné aktivity základní životní potřeby. V případě, že posudková komise dospěje k závěru, že žadatel danou potřebu zvládá (nebo by zvládat měl), musí být krajský soud z odůvodnění posudku nebo odůvodnění napadeného rozhodnutí schopen seznat, z jakých konkrétních lékařských zpráv či vlastních lékařských úvah závěry posudkové komise vycházejí.
23. Podle výsledků posouzení stupně závislosti pro účely příspěvku na péči ze dne 23. 5. 2023 žalobce vyžaduje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné osoby. Žalobce není schopen zvládat 6 základních životních potřeb a to: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, osobní aktivity a péče o domácnost. Žalobce byl tedy dle § 8 odst. 2 písm. b) shledán závislým na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Ostatní základní životní potřeby je žalobce schopen zvládnout v přijatelném standardu, tedy v kvalitě a způsobem, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný a dle kterého je možné potřeby naplnit každodenní intervencí jiné osoby.
24. V posuzovaném období nečiní žádná ze stran spornými základní životní potřeby, jejichž nezvládnutí bylo žalobci uznáno (jedná se o šest základních životních potřeb uvedených výše). Sporné je to, zda žalobce zvládá základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování a péče o zdraví, resp. zda posudková komise své závěry o tom, že žalobce tyto základní potřeby zvládá, dostatečně přesvědčivě odůvodnila a toto odůvodnění má oporu v podkladech rozhodnutí.

25. Pro nezvládání ostatních životních potřeb nezjistila posudková komise objektivní medicínské důvody. Podotkla, že schopnost zvládat základní životní potřeby byla hodnocena s ohledem na využití zachovalých potenciálů kompetencí žalobce s využitím běžně dostupných pomůcek, které vyrovnávají případné znevýhodnění a napomáhají nebo umožňují samostatnost. Žalobce je po vysoké amputaci obou dolních končetin, trpí větším počtem závažných chorob, které jsou obtížně léčitelné. Srdeční onemocnění po opakovaných revaskularizačních operacích. Cukrovka s komplikacemi je uspokojivě kompenzována. Dle očního vyšetření visus obou očí 2/50 tj 0,04 (nejedná se o úplnou nevidomost obou očí s visem 0,01). Dle praktického lékaře je orientovaný místem, časem a osobou. Chování, komunikace a řeč přiměřené. Čtení a psaní narušené, paměť přiměřená, intelekt normální. Neschopnost stoje, chůze s vysokým chodítkem. Funkce rukou není závažně omezena, nebyla zjištěna těžká porucha ve smyslu paretických nebo ztrátových postižení.
26. Žalovaný uznává, že žalobce nezvládá životní potřeby bez obtíží. Zdůraznil však, že aby bylo možné pokládat životní potřeby za nezvládatelné, musely by být nezvládnutelné zcela nebo narušeny těžkým způsobem, dlouhodobě, v obvyklém prostředí, a i přes využití dostupných pomůcek. Nutnost intervence jiné osoby musí být každodenní a musí vyplývat z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
27. Dle posudkové komise není v přiložené dokumentaci prokázané posudkově významné postižení zraku a sluchu ani přítomnost závažného duševního postižení s dopadem na orientační a komunikační schopnosti. Žalobce není limitován kardianí ani dechovou nedostatečností. K orientaci žalovaný uvádí, že žalobce je orientován ve všech kvalitách bez poruch chování, intelektu či paměti. Smyslové funkce jsou pro zvládnutí této potřeby dostatečné. Ke komunikaci žalovaný uvedl, že u posuzované osoby není dokumentována porucha řeči. Není zde medicínský důvod pro nezvládání rukou psané krátké zprávy za pomoci facilitačních pomůcek. Není posudkově relevantní postižení zraku ani horních končetin.
28. Žalobce však ke schopnosti orientace namítá, že právě zhoršený zrak má v kontextu ostatních zdravotních problémů zásadní dopad na jeho schopnost orientace a komunikace. Také ze záznamů ze sociálního šetření (ze dne 17. 6. 2022 a ze dne 12. 12. 2022) vyplývá, že se v mezidobí mezi oběma šetřeními zdravotní stav žalobce ve vztahu ke zvládání těchto základních životních potřeb jeho zrak významně zhoršil. Záznam z prvního šetření udává, že se žalobci zhoršuje dle jeho slov zrak, sluch je přiměřený věku, žalobce přijímá telefonní hovory a dokáže zatelefonovat nejbližším (s nutným dohledem). Pozdější záznam už uvádí, že žalobce téměř nevidí, slyší hůře, poznává jen nejbližší osoby a v čase se orientuje *jak kdy*. Mobilní telefon žalobce už nepoužívá, protože na něj nevidí.
29. Žalobce obdobné námitky vznášel během správního řízení, a to jak v odvolání, tak ve vyjádření k podkladům řízení. Posudková komise i žalovaný však reagovali pouze zopakováním obecných východisek, tedy že se při posouzení zvládání základních životních potřeb zohledňuje použití pomůcek, porucha zvládání schopnosti musí být těžká nebo úplná a musí zde být pro nezvládání potřeby medicínský korelát, který dle posudkové komise v lékařské dokumentaci není. Takto stručná a obecná odpověď však dle zdejšího soudu přesvědčivě nevyvrací pochybnosti, které vyvolal žalobce a záznamy ze sociálního šetření.

30. Žalobce k žalobě nedoložil lékařskou zprávu od očního lékaře a tato není ani součástí správního spisu tak, jak jej soudu zaslal žalovaný, i když na ni posudková komise odkazuje. Zdejší soud proto nemohl ověřit, zda žalobcova slabozrakost opravdu dosahuje hodnoty visu 0,01 jak uvádí v žalobě nebo 0,04 jak uvádí ve svém posudku posudková komise. Obě hodnoty jsou si však velmi blízké, a i v případě visu 0,04 se jedná o závažné zhoršení zraku, které může mít v souvislosti s dalšími zdravotními problémy (ztráta citu v rukou, zhoršený sluch, pohyb pouze na invalidním vozíku) vliv na orientaci žalobce. Jednoduché konstatování žalovaného (resp. komise), že se nejedná o úplnou slepotu, a proto nejde o ve věci relevantní postižení zraku nepovažuje zdejší soud za přesvědčivé vypořádání vůči námitkám žalobce podpořených záznamy ze sociálních šetření.
31. Zdejší soud souhlasí s žalobcem také v tom ohledu, že nelze to, že je orientovaný místem, časem a osobou shledat pouze na základě návštěvy doktora v doprovodu pečující osoby. Ostatně kdy jindy by žalobce měl být orientovaný místem, časem a osobou než v případě, že jej pečující osoba veze k doktorovi, na konkrétní čas a místo. Schopnosti orientace žalobce v obvyklých situacích, v případě, že poblíž pečující osoba není, se žalovaný ani posudková komise nezabývali. Je nutné přihlídnout také k tomu, že žalobce je upoután na invalidní vozík. To sice samo o sobě má roli zejména pro schopnost zvládat základní životní potřebu mobility, nicméně jistě se promítne i do zvýšených požadavků na orientaci. Suché konstatování, že poškození očí nedosahuje úplné nevidomosti nijak neodpovídá na otázku, jaký vliv má žalobcův (zásadně) zhoršený zrak na jeho schopnost orientace. Není z něj zřejmé, zda je žalobce schopen vnímat místo na kterém se nachází a rozpoznávat osoby kolem něj. To vše za snížené možnosti pomoci si rukami. Karpální tunely a s nimi spojená bolest a ztráta citu sice samy o sobě nemusí být posudkově relevantní, v součtu s ostatními zdravotními postiženími žalobce však již mohou.
32. Zhoršený zrak může mít jistě vliv i na zvládání životní schopnosti komunikace. Jak z tvrzení žalobce, tak ze závěrů sociálních šetření vyplývají pochybnosti o schopnosti používat běžné komunikační prostředky (při prvním sociálním šetření zvládal telefonovat s dohledem, při druhém už telefon používat nezvládal) a o schopnosti vytvářet rukou psanou krátkou zprávu (kdy žalobce tvrdí nejen zrakové potíže, ale také ztrátu jemné motoriky rukou).
33. Ani v tomto ohledu přitom posudková komise či žalovaný nereagovali na námitky žalobce nad rámec zopakování obecných východisek. Ke konkrétním aktivitám, jejichž zvládání žalobce popírá, uvedli pouze to, že není dokladováno parietické nebo ztrátové postižení funkce rukou ani posudkově významné postižení zraku. Z čeho komise usoudila, že je zrak žalobce i přes jeho tvrzení a závěry sociálního šetření pro zvládání těchto aktivit dostačující, nijak nevysvětluje. Z posudku je navíc zřejmé, že posudková komise posuzuje jednotlivé zdravotní obtíže zvlášť, nikoliv ve vzájemné souvislosti. Postižení rukou ani zraku sice nemusí být samy o sobě *posudkově relevantní*, ve svém součtu však již být mohou.
34. K základní životní potřebě stravování žalovaný uvádí, že po mentální, duševní a smyslové stránce nejsou důvody pro nezvládání této potřeby. Posudkově významné postižení horních končetin není dokumentováno. Naservírování stravy, přemístění z místa přípravy na místo konzumace je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převozem na servírovacím stolku nebo na invalidním vozíku. To znamená, že samotný údaj o používání invalidního vozíku nemusí podmiňovat neschopnost naservírovat stravu. Žalobce je schopen vlastní konzumace již připravených nápojů a

stravy. Příprava stravy a její nákup je hodnocen v rámci péče o domácnost, která byla uznána jako nezvládaná základní životní potřeba. Pro neschopnost sebesycení a porcování stravy není v případě žalobce medicínský korelát. Předpokladem ke zvládnutí této základní životní potřeby je zejména zachovaná funkce obou horních končetin a přiměřená duševní kompetence.

35. V případě posouzení základní životní potřeby stravování zdejší soud považuje odůvodnění napadeného rozhodnutí za stručné, ale ještě dostatečné. Žalobcem namítané nezvládané aktivity opravdu spadají z části pod základní životní potřebu *péče o domácnost*, připevňování náhrady pak spadá pod základní životní potřebu *péče o zdraví*. Ani na základě záznamů ze sociálních šetření nevznikají pochybnosti o tom, že při přízpůsobeném výběru stravy může žalobce tuto potřebu (ač s potížemi) zvládnout.
36. K základní životní potřebě péče o zdraví žalovaný uvádí, že nebyla prokázána posudkově významná porucha kognitivních funkcí žalobce. Smyslové funkce jsou dostatečné. Není dokladována porucha paměti nepřiměřená věku. Žalobce však namítá (a jeho tvrzení má opět oporu v záznamech ze sociálních šetření), že není schopen si léky nachystat ani si je bez dohledu vzít. Není schopen si nasadit fixní náhradu, aby se mohl najíst. Vzhledem k tomu, že prakticky nevidí, léky ani nerozpozná. Schopnost přivolat pomoc je vzhledem k neschopnosti používat mobilní telefon velmi omezená.
37. Zdejší soud ani ve vztahu k této potřebě neshledal odůvodnění napadeného rozhodnutí dostatečné. Ani zde posudková komise nereagovala na konkrétní tvrzení žalobce a nevysvětlila, zda může i přes souhrn zdravotních potíží, zejména závažné postižení zraku, být schopen jednotlivých aktivit, zejména přivolání pomoci a užívání léků.
38. Ačkoliv žalobce v odvolání a vyjádření se k podkladům rozhodnutí o odvolání ze dne 30. 5. 2023 vyjadřoval svůj nesouhlas s posudkovými závěry a konkrétně uvedl jaké jednotlivé aktivity podřazené základním životním potřebám nezvládá a proč, žalovaný se spokojil pouze s rekapitulací podkladů a konstatováním obsahu těchto posudků. Posudky přitom z hlediska nároků vyplývajících z judikatury nejvyššího správního soudu nehodnotil. Subjektivní vnímání zdravotních obtíží stěžovatelem nepochybně nemůže být samo o sobě podkladem pro závěr o neschopnosti zvládat určitou životní potřebu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 8 Ads 104/2015-34, bod 18). Zdejší soud však v tomto případě nijak nehodnotí, zda jsou námitky žalobce odrazem jeho subjektivního hodnocení, či zda reflektují jeho objektivní zdravotní stav, neboť mu tato role nepřísluší. Tuto roli zastává právě posudková komise, která k ní má potřebné odborné předpoklady a jejímž úkolem je zabývat se všemi relevantními vyjádřeními a své závěry dostatečně odůvodnit. Jedině tak lze vyvrátit pochybnosti o tom, zda se jedná o stěžovatelův objektivní zdravotní problém, nebo zda jde o jeho subjektivní hodnocení. Vzhledem k tomu, že tak v projednávaném případě neučinila, bylo povinností žalovaného obstarat doplňující posudek, který by se vypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi, obsahoval by dostatečné odůvodnění a byl by úplný a přesvědčivý. To však žalovaný neučinil a pouze formálně převzal závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval, čímž rovněž nenaplnil požadavky kladené na něj judikaturou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2016, č. j. 4 Ads 100/2016-25).
39. Je proto na žalovaném, aby v dalším řízení zajistil posudek, který zodpoví pochybnosti, které panují o schopnosti žalobce zvládat sporné základní životní potřeby. Zejména aby napadené rozhodnutí obsahovalo odpovědi na žalobcem uváděné konkrétní problémy se

zvládáním základních životních potřeb a na to, zda i v souhrnu zdravotních problémů může zvládat jednotlivé aktivity. Stěžejní roli přitom bude hrát řádné posouzení zrakového postižení žalobce. Zůstává na úvaze žalovaného, resp. posudkové komise, zda pro objasnění sporných otázek provede šetření za přítomnosti žalobce či nikoliv. Jak správně uvádí žalovaný na takové šetření není právní nárok, pokud posudek obстоjí i bez něj. Tvzení žalobce, že mu byla telefonicky přislíbena návštěva pracovníka žalovaného, která neproběhla, tak není pro věc podstatná. Ostatně žalobce toto své tvrzení nijak nedoložil.

40. Žalobci lze konečně přisvědčit, že komise v textu posudku, který se posléze promítnul i do napadeného rozhodnutí nesprávně uvedla, že je žalobce schopen chůze s vysokým chodítkem. Z posudku i napadeného rozhodnutí je však zřejmé, že šlo pouze o chybu z nepozornosti a že si jak posudková komise, tak žalovaný byli vědomi toho, že žalobce nemá obě horní končetiny a chodit nemůže.

VII. Závěr a náklady řízení

41. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovanou váže právní názor krajského soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
42. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobce byl v řízení úspěšný, soud však nezjistil, že by mu nějaké náklady v průběhu řízení vznikly a ani jejich přiznání nepožadoval, proto mu soud náhradu nákladů proti žalovanému nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. října 2024

JUDr. Petr Polách v. r.
samosoudce